

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ أُولَٰئِكَ

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ فَاسْتَقِيمْ.

İMAN VE İSTİKAMET ÜZERE OLMAK

Aziz Kardeşlerim!

Okuduğum ayet-i kerimede Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Rabbimiz Allah’tır” deyip de istikamet üzere dosdoğru yolda yürüyenler için ne bir korku vardır ne de onlar üzüntü çekeceklerdir. İşte onlar, cennet ehlidir. Amellerinin karşılığı olarak orada ebedî kalacaklardır.”¹

Okuduğum hadis-i şerifte ise Peygamber Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “Allah’a iman ettim de! Sonra da dosdoğru ol!

Kardeşlerim!

Bu kutlu ifadeyi sahabeden Süfyan b. Abdullah es-Sakafi (r.a) naklediyor. Diyor ki: “Ya Resulallah! Bana İslâm hakkında öyle bir söz söyle ki, senden sonra bu konuda hiç kimseye bir şey sormayayım.” Resulullah Efendimiz (s.a.s) buna az, öz ama kapsamlı bir cümleyle şöyle cevap veriyor: “Allah’a iman ettim de! Sonra da dosdoğru ol!”²

Evet, kardeşlerim, Peygamber Efendimiz (s.a.s), bu sözünde İslâm’ı, kalbe ve hayata dair iki kavramla ifade ediyor: İman ve İstikamet... İman ettim diyerek dosdoğru yola çıkmak ve bu yoldan hiç sapmadan, savrulmadan cennetle, cemâlullahla müşerref olana kadar dosdoğru ilerlemek...

Aziz Kardeşlerim!

Her gün her namazın her rekatında okuduğumuz Fatıha suresinde, (إِيَّاكَ تَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ) “(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız Senden yardım dileriz” diyerek tevhid inancımızı dile getiriyoruz. Sonra da (إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ) “Bize sırat-ı müstakimi göster, bizi dosdoğru yola ilet!” diye Rabbimize dua ve niyazda bulunuyoruz. Aynı surede sırat-ı müstakimin, dosdoğru yolun mahiyeti şöyle ifade edilir: (صِرَاطَ الَّذِينَ) “Nimetine erdirdiklerinin yoluna ilet!” Ve son olarak da, (غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ) “Gazaba uğramışların yoluna da, doğrudan sapmışların yoluna da değil!” diyerek niyazımızı, yakarışımızı ifade ediyoruz.

Her gün okuduğumuz bu sureden öğrendiğimize göre sırat-ı müstakim, yeni bir yol değildir. Daha önce üzerinden gidilmiş, tecrübe edilmiş bir yoldur. Kimi o yolun hakkını vermiş nimete kavuşmuştur. Kimi o yoldan sapmış dalalete düşmüştür. Kimi de o yoldan

çıkışmış gazaba duçar olmuştur. Unutmayalım ki başka bir ayette Rabbimiz, nimete kavuşanların, sırat-ı müstakim üzere olanların peygamberler, sıddıklar, şehitler ve salihler olduğunu bildiriyor; Allah’a ve Resûlü’ne itaat edenlerin onlarla birlikte olacağı müjdesini veriyor.³

Kardeşlerim!

Şu imtihan dünyasında istikamet sahibi olmak oldukça zordur. Nefis ve şeytan, heva ve hevesler, arzu ve istekler, menfaat ve ihtiraslar, bağımlılık ve tutkular, güç ve dünya tutkusu, sürekli iman ve istikametime zarar veren, bizleri hidayetden dalalete sürükleyen unsurlardır. Bu sebeple imtihanı, ancak Rabbimizin lütuf ve inayetiyle, sadık iman, samimi niyet, sahih bilgi ve salih amellerle kazanabileceğimizi bilmeliyiz. Bunun için daima her türlü niyet, kalp ve düşüncelerimizde, her türlü dil, üslup, söz ve söylemlerimizde, her türlü iş, eylem, tutum ve davranışlarımızda doğruluk ve istikamet sahibi olup olmadığımızın muhasebesini yapmalıyız. Gerçekten bugün Müslümanlar olarak bizler “iman ve istikamet” noktasında nerede duruyoruz? Kur’an’ın yanında, Peygamberimizin tarafında mıyız? Hakkı istiyor, hakikati arıyor muyuz? Akıl ve irademizi hak ve hakikat yolunda kullanıyor muyuz? Her işimizin doğru, her sözümüzün hak olmasına özen gösteriyor muyuz?

Kıymetli Kardeşlerim!

Peygamber Efendimiz (s.a.s) bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyor: “Kalp istikamet üzere olmadan kişinin imanı istikamet üzere olamaz. Dil istikamet üzere olmadan kişinin kalbi istikamet üzere olamaz. Komşusu kötülüklerinden emin olmayan kişi de cennete giremez.”⁴ Buna göre kalp ve dil istikamet üzere olmadan iman istikamet bulamaz. Kişinin ahlakı doğruluk ve dürüstlük üzerine yönelmeden nefsi istikamet bulamaz. Hal ve hareketleri istikamet üzere olmayan kişinin bütün emekleri boşa gider. Ahlaki nitelikleri ve huyları istikamet üzere olmayan kişinin manevi gelişmesi mümkün değildir.

Kardeşlerim!

Ne mutlu istikamet üzere olanlara! Ne mutlu dosdoğru olanlara!

Hutbemi Kur’an-ı Kerim’de bize öğretilen ve akl-ı selim sahiplerinin yaptığı bildirilen bir dua ile bitirmek istiyorum.

رَبَّنَا لَا تُرْغُ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

“Rabbimiz! Bizi doğru yola erdirdikten sonra kalplerimizi saptırma! Bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız Sensin.”⁵

¹ Ahkaf 46/13-14.

² Müslim, İman, 62.

³ Nisâ 4/69.

⁴ İbn Hanbel, III, 199.

⁵ Âl-i İmrân, 3/8.